

Stockholm 2008-12-02

Konstitutionsutskottet

Ink 2008 -12- 03

Dnr 050-872-2008/09

**Begäran om granskning av kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroths
handläggning av jävssituation på kulturdepartementet**

Presstödsfrågan har diskuterats livligt alltsedan den borgerliga regeringen tillträdde. Regeringen har intagit snart sagt alla ståndpunkter som går i frågan och lagt olika förslag vid olika tillfällen. I ett av förslagen (DS 2008:25) skulle presstödet för de s.k. storstadstidningarna skäras ned kraftigt. De berörda tidningarna var Svenska Dagbladet och Skånska Dagbladet. Detta förslag har regeringen för närvarande frångått.

I Svenska Dagbladets styrelse (eg. HB Svenska Dagbladet AB&Co) sitter bland andra Odd Eiken. Han är gift med statssekreteraren på kulturdepartementet Ingrid Eiken. Här föreligger alltså ett solklart förhållande av s.k. delikatessjäv. Det finns all anledning att anta att omständigheterna rubbar förtroendet för Ingrid Eiken i ärendet, speciellt mot bakgrund av att regeringen i höstas hastigt bytte åsikt i frågan på ett sätt som gynnar Svenska Dagbladet och som företagets VD argumenterat för. När jävsförhållandet blev uppmärksammat i pressen¹ den 20 november 2008 fördes frågorna om presstöd raskt över från Ingrid Eiken till statssekreteraren vid justitiedepartementet Magnus Graner.

Förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser om jäv återfinns i 11 och 12 §§. Där talas bland annat om att jäv föreligger om det "finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet" och att "den som är jävig inte får handlägga ärendet". Förvaltningslagen gäller inte formellt vid handläggning av regeringsärenden, men regeringen har ändå på olika sätt åtagit sig att följa bestämmelserna i den, varför jag åberopar den som grund för min anmälan.

Konstitutionsutskottet har så sent som 2005 uttalat sig om statsråds ansvar för jävsförhållanden på sitt departement. Majoriteten i utskottet uttryckte då följande allmänna uppfattning om jävsfrågor:

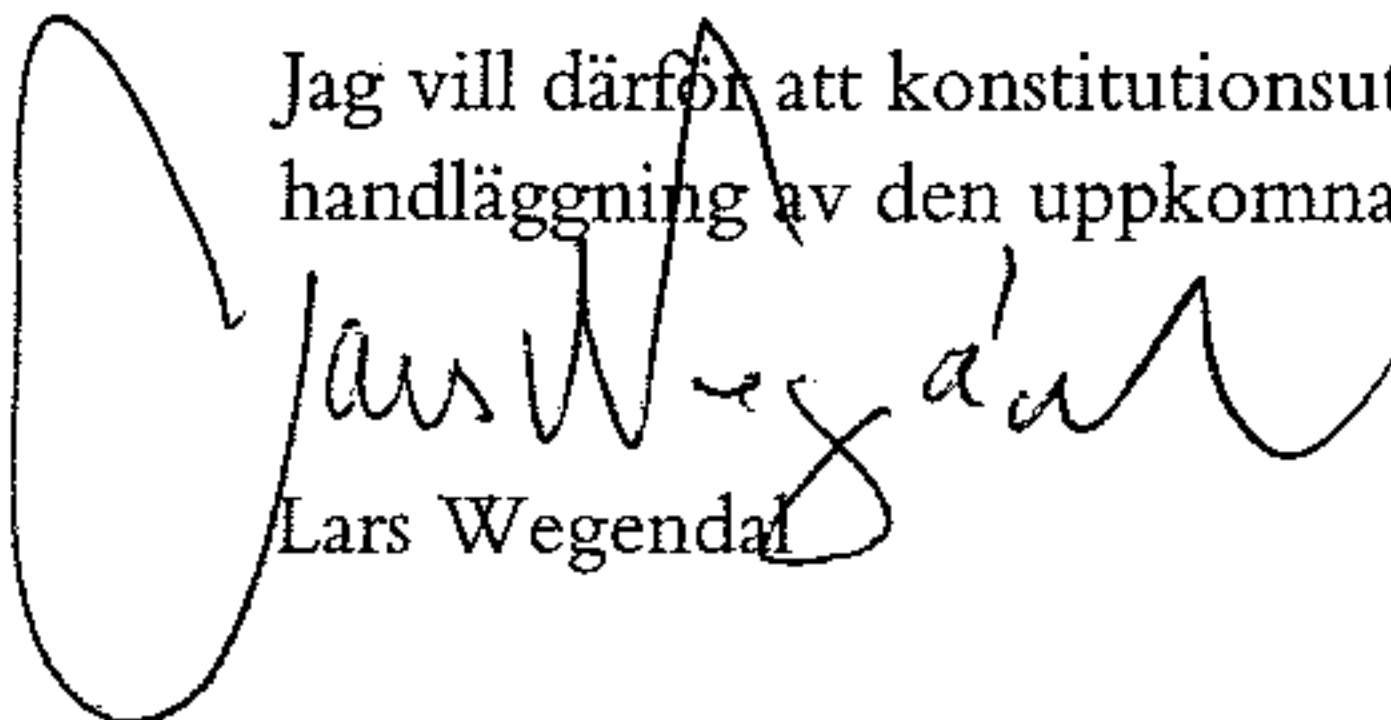
" Av 12 § i förvaltningslagen framgår att den som är jävig inte får handlägga ett ärende. Det ankommer på den jävige att anmäla jävsförhållandet. Enligt utskottets mening är det mycket viktigt att jävsbestämmelserna följs i Regeringskansliet. Ingen skall delta i handläggningen av ett ärende om det finns omständigheter som riskerar kunna leda till att förtroendet till opartiskhet rubbas. För att förebygga risken för att jäv uppstår är det angeläget att Regeringskansliet bl.a. beaktar vikten av kunskaper i förvaltningsrätt i samband med rekrytering och erbjuder

¹ Resumé nr 47 2008 sid. 10

vidareutbildning i förvaltningsrätt. Det är otillfredsställande att beslut fattats i ett ärende som handlagts av en jävig tjänsteman. ”

Det framstår som uppenbart att kulturministern inte tagit detta uttalande från konstitutionsutskottet på tillräckligt allvar i hanteringen av presstödsfrågan. Eftersom en statssekreterare arbetar mycket nära sitt statsråd är det enligt min mening helt uteslutet att kulturministern inte känt till de faktiska omständigheterna kring Ingrid Eikens jävsförhållande i presstödsfrågor. Hon borde därför agerat långt tidigare än den 20 november 2008 för att se till att det upphörde.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar kulturministerns ansvar för och handläggning av den uppkomna jävssituationen på kulturdepartementet.

Lars Wegedal